

HANDBOEK VENNOOTSCHAPSRECHT

HANDBOEK
VENNOOTSCHAPSRECHT

Herman BRAECKMANS
Robby HOUBEN

intersentia

Antwerpen – Cambridge

Handboek vennootschapsrecht
Herman Braeckmans en Robby Houben

© 2012 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0257-9 (gebonden)
ISBN 978-94-000-0258-6 (genaaid gebrocheerd)
D/2012/7849/2
NUR 827

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Een boek schrijven over vennootschapsrecht vertoont enige waanzin en overmoed: dit domein van het recht wijzigt zo vaak en de commentaren op deze wijzigingen zijn zo accuraat actueel dat de trein van bronnen van recht aan hoge snelheid raast.

Dit boek is in origine gegroeid uit de syllabus “Vennootschappen, verenigingen en stichtingen” die aan de studenten van de Universiteit Antwerpen (derde bachelor Rechten) ter beschikking werd gesteld. Na vele jaren rees het idee om deze syllabus te herwerken tot een boek. Dit initiatief heeft gevolgen voor de indeling, vorm en inhoud: dit boek is vooreerst bedoeld als leidraad bij de studie voor de studenten (derde bachelor Rechten).

Het opzet van dit boek is echter ook ruimer dan een emanatie van een syllabus. Het boek draagt de titel van handboek: de jurist kan dit ter hand nemen, als ‘handig’ instrument om over het vennootschapsrecht te lezen en te reflecteren. Dit boek wil ook ten dienste staan van de praktijkjurist. In die optiek wordt o.m. ook waar mogelijk aandacht besteed aan rechtspraak en rechtsleer en wordt bij aanvang van elk thema een niet-exhaustieve lijst van aanbevolen rechtsleer geformuleerd.

Wegens de opname van aanbevolen rechtsleer wordt geen bibliografie achteraan samengesteld. De in voetnoot geciteerde rechtspraak en rechtsleer moet niet zozeer worden beschouwd als uitputtend bronnenmateriaal, maar wel als een aanzet tot reflectie en studie. Verwijzing naar handboeken gebeurt enkel in de voetnoot. Dit belet niet dat de betreffende handboeken uiteraard aanbevolen rechtsleer zijn inzake elk onderdeel van het vennootschapsrecht.

Achteraan bevat dit boek een trefwoordenregister. De auteurs richten een welgemeende dank aan Anke Jeurissen, advocaat aan de balie te Antwerpen (winnaar van de APR-prijs 2011, Universiteit Antwerpen). Zij verzorgde de totstandkoming van het omstandige trefwoordenregister.

Bij het einde van elk deel werden voorbehouden randnummers aangebracht. Dit mag niet de indruk van onvolledigheid wekken. Een nieuwe uitgave met wijzigingen zou impliceren dat alle randnummers moeten worden aangepast. Om die reden wordt gekozen voor de methode van de voorbehouden randnummers. Daardoor blijven wijzigingen van randnummers bij een tweede druk beperkt tot het deel waarin de wijzigingen werden aangebracht en worden wijzigingen van kruisverwijzingen zo veel mogelijk vermeden.

Dit boek behandelt in hoofdzaak het vennootschapsrecht. Het recht inzake verenigingen en stichtingen komt om die reden weinig aan bod.

Het boek richt zich op het Belgische vennootschapsrecht. Het Europese en internationale vennootschapsrecht wordt in dat opzicht enkel geanalyseerd voor zover dit relevant is voor het Belgische vennootschapsrecht. Grote beschouwingen *de lege ferenda* komen niet aan bod: zij maken de teksten te ruim en worden opgenomen in andere publicaties van rechtsleer. Gelet op het opzet van het hele boek, kan rechtsvergelijking slechts uitermate beperkt en functioneel aan bod komen.

Gelet op de aparte organisatie van een opleidingsonderdeel “financieel recht” aan de Universiteit Antwerpen, wordt laatstgenoemd onderdeel buiten beschouwing gelaten. Om dezelfde redenen wordt het boekhoud- en jaarrekeningrecht slechts beperkt behandeld. Ook het strafrecht in verband met de onderneming valt in dat opzicht buiten het bestek van dit boek. Bepaalde zeer gespecialiseerde aspecten van het vennootschapsrecht worden maar summier behandeld: de openbare overname, transparantieverplichtingen en herstructurering. Uitgebreide beschouwingen hierover vallen, gelet op het opzet, buiten het bestek van dit handboek.

Beide auteurs schreven dit boek niet alleen in volle wetenschappelijke verrijking van elkaar, maar ook in volle vriendschap (verschil in generatie is blijkbaar geen kloof!).

De auteurs volgen niet de klassieke weg: zij dragen dit boek niet op aan een familielid. Daarmee mag geen verkeerde indruk ontstaan: elk van beide auteurs verloor een ouder op zeer jonge leeftijd. Deze personen blijven een unieke plaats in hun leven bewaren. Mogelijk heeft dit zware verlies elk van beide auteurs getekend, maar ook gevormd in volharding. De auteurs koesteren hun familie des te meer.

Aan wie dragen wij dit boek wel op?

Dit boek wordt opgedragen aan de student(e) van de Faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen, met enkele consideransen: opdat hij/zij, bij het einde van een – hopelijk mooie – jeugd en een stille aanzet tot een professioneel leven, normen en waarden zou onderkennen; opdat hij/zij in het leven, professioneel en privé, steeds ethisch zou handelen; opdat hij/zij zou inzien en aanvaarden dat het recht (en ook een tamelijk abstracte component als het recht over rechtspersonen) niet beperkt is tot loutere techniek, maar steeds tot stand zou moeten komen ter wille van mensen en voor de mensen, met creatie van meer humaniteit.

Antwerpen, 21 september 2011

Prof. Dr. Herman Braeckmans
Onderzoeksgroep Onderneming
en Recht
Universiteit Antwerpen
Advocaat te Antwerpen

Dr. Robby Houben
Onderzoeksgroep Onderneming
en Recht
Universiteit Antwerpen
Advocaat te Antwerpen

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
------------------------	---

DEEL 1

VENNOOTSCHAP, VERENIGING EN ANDERE RECHTSFIGUREN

Hoofdstuk 1.

Het begrip vennootschap – Onderscheid met andere rechtsfiguren	3
--	---

I.	Het begrip vennootschap	4
	A. Omschrijving	4
	B. Constitutieve kenmerken	4
	C. Grondslag van de vennootschap: overeenkomst	6
	D. Kenmerken van de vennootschap als overeenkomst	8
II.	Onderscheid met verwante rechtsfiguren	9
	A. Vereniging	10
	B. Onderneming	13
	C. Stichting	13
	D. Rechtspersoon	14
	E. Onverdeeldheid	14
	F. Winstdeelnemende en andere overeenkomsten	16

Hoofdstuk 2.

Rechtspersoonlijkheid	19
-----------------------------	----

I.	Begrip	19
II.	Rechtsgevolgen	20

Hoofdstuk 3.

Bronnen van het vennootschapsrecht	25
--	----

I.	Internationale bronnen	26
	A. Europese vennootschapsrecht	26
	B. Andere internationale bronnen van vennootschapsrecht	28
	C. Paralegale normen (“soft law”)	28
II.	Nationale bronnen	29

Hoofdstuk 4.

Classificaties	33
I. Handelsvennootschap, burgerlijke vennootschap en burgerlijke vennootschap met handelsvorm	33
A. Handelsvennootschappen	34
B. Burgerlijke vennootschappen	34
C. Burgerlijke vennootschappen met handelsvorm	35
D. Overzicht	35
E. Onderscheidend criterium: statutair doel	36
F. Bijzondere kwestie: gemengd doel	38
G. Relevantie van het onderscheid	39
II. Personenvennootschap en kapitaalvennootschap	39
A. Personenvennootschappen	39
B. Kapitaalvennootschappen	40
C. Tussenvormen	40
D. Belang van het onderscheid	41
III. Vennootschap met rechtspersoonlijkheid en vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid	43
A. Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid	43
B. Volkomen en onvolkomen rechtspersonen	43
C. Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid	44
IV. Vennootschappen met beperkte en met onbeperkte gehoudenheid van de vennoten	44
A. Vennootschappen met beperkte gehoudenheid	45
1. Principe: beperkte gehoudenheid	45
2. Doorbraak van de beperkte gehoudenheid	45
a. Contractuele doorbraak	45
b. Gerechtelijke doorbraak	46
c. Wettelijke doorbraak	47
B. Vennootschappen met onbeperkte gehoudenheid	47
1. Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid	48
2. V.O.F. en ESV	48
3. Comm.V, Comm. VA, LV	48
4. Burgerlijke vennootschap vs. handelsvennootschap	48
V. Vennootschappen die een openbaar beroep op het spaarwezen doen of hebben gedaan en private vennootschappen	49
VI. Vennootschappen met winsttoogmerk en vennootschappen die geen of een beperkt vermogensvoordeel nastreven voor de vennoten ..	51
VII. Andere indelingen	51

Hoofdstuk 5.	
Typologie.....	53
I. De maatschap.....	53
A. Inleiding.....	54
B. Pluraliteit – bewijs – personenvennootschap.....	55
C. Geen rechtspersoonlijkheid – gevolgen.....	55
1. Collectieve eigendom.....	55
2. Persoonlijke en onbeperkte gehoudenheid vennoten.....	56
3. Faillissement maatschap onmogelijk.....	57
4. Regels over vereffening.....	57
5. (Proces)bevoegdheid.....	57
D. Bestuur.....	58
E. Commerciële maatschap.....	59
F. Burgerlijke maatschap.....	60
II. De tijdelijke handelsvennootschap.....	60
A. Inleiding.....	61
B. Bestuur.....	61
C. Contractvrijheid – Beding van ondeelbaarheid van de rekeningen.....	62
D. Geen rechtspersoonlijkheid.....	63
E. Relevantie ten opzichte van de maatschap.....	64
III. De stille handelsvennootschap.....	64
A. Inleiding.....	65
B. ‘Geheim’ karakter.....	65
C. Gehoudenheid van de vennoten.....	66
D. Bestuur.....	66
E. Bijzondere eigendomsregeling.....	67
IV. De vennootschap onder firma (V.O.F.).....	68
A. Inleiding.....	69
B. Rechtspersoonlijkheid.....	69
1. Onvolkomen rechtspersoonlijkheid: persoonlijke, hoofdelijke en onbeperkte gehoudenheid in subsidiaire orde.....	69
2. Afzonderlijk vermogen.....	71
3. Faillissement van de V.O.F. en de vennoten.....	71
4. Regels vereffening.....	73
5. Procesbevoegdheid.....	74
C. Bestuur en vertegenwoordiging.....	74
D. De vennoten.....	75
E. Relevantie van de V.O.F.....	76
V. De gewone commanditaire vennootschap (Comm.V).....	77
A. Inleiding.....	77
B. Beherende vennoten of gecommanditeerden.....	78

C.	Stille vennoten of commanditair.	79
D.	Bestuur en vertegenwoordiging.	80
VI.	De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA), de éénpersoons-besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (EBVBA) en de BVBA Starter (S-BVBA)	82
A.	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA).	83
1.	Inleiding	83
2.	Volkomen rechtspersoonlijkheid	84
3.	Oprichting bij authentieke akte	84
4.	Bestuur	84
5.	Beperkte overdraagbaarheid van de aandelen	85
6.	Geen publiek beroep op de kapitaalmarkt	87
B.	Éénpersoons-besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (EBVBA)	87
1.	Inleiding	87
2.	Integratie in BVBA-recht	87
3.	Kapitaal	88
4.	Oprichting	89
a.	Maar één EBVBA per natuurlijke persoon	89
b.	Oprichting EBVBA door een rechtspersoon of vereniging van alle aandelen bij een rechtspersoon	90
5.	Belangenconflict	90
6.	Algemene vergadering	91
7.	Overdracht van aandelen	91
C.	De BVBA “Starter” (“S-BVBA”)	92
1.	Inleiding	92
2.	Integratie in het BVBA-recht	93
3.	Oprichting	93
4.	Kapitaal	94
5.	Financieel plan	95
6.	Oprichtersaansprakelijkheid	95
7.	Overdracht van aandelen	95
8.	Bestuur	96
9.	Reservefonds	96
10.	Verlies van het statuut van starter	96
11.	Bemerkingen	96
VII.	De coöperatieve vennootschap (CV)	97
A.	Inleiding	98
B.	Twee vormen: CVOA en CVBA	99
C.	CVBA: volkomen rechtspersoon – CVOA: onvolkomen rechtspersoon	99

	D. Bijzonder pluraliteitsvereiste	101
	E. CVBA: authentieke oprichting – CVOA: onderhandse oprichting	101
	F. Kapitaal	102
	G. Aandelen en overdracht	102
	H. Toetreding, uittreding en uitsluiting	103
	I. Grote vrijheid op het vlak van de werking	105
VIII.	De naamloze vennootschap (NV)	106
	A. Inleiding	107
	B. Authentieke oprichting	108
	C. Volkomen rechtspersoonlijkheid – kapitaalplicht	108
	D. Orgaanplicht	109
	E. Vrije overdraagbaarheid aandelen	110
	F. Bestuur	110
IX.	De commanditaire vennootschap op aandelen (Comm. VA)	111
	A. Inleiding: tussen Comm.V en NV	111
	B. Heropleving: de Comm. VA als structuur voor de familiale onderneming	112
	C. Stabiel bestuur	113
X.	De vennootschap met een sociaal oogmerk (VSO)	115
	A. Inleiding	116
	B. Geen nieuwe vennootschapsvorm, maar een modaliteit voor bestaande vormen	117
	C. Voorwaarden voor het statuut van VSO	117
	D. De gesubsidieerde VSO	118
XI.	De landbouwvennootschap (LV)	119
	A. Inleiding: burgerlijke vennootschap	120
	B. Rechtspersoonlijkheid	120
	C. Kapitaal	120
	D. Twee soorten LV	121
	E. Beherende en stille vennoten	121
	F. Bestuur	122
	G. Algemene vergadering	122
	H. Ontbinding	122
XII.	Het Belgische economisch samenwerkingsverband (ESV) en het Europese economisch samenwerkingsverband (EESV)	123
	A. Inleiding	124
	B. Definitie	125
	C. Leden	125
	D. Rechtspersoonlijkheid	126
	E. Doel	126
	F. ‘Kapitaal’	127

G.	Organen	127
1.	De ledenvergadering	127
2.	Bestuur en vertegenwoordiging	129
XIII.	De Europese vennootschap of <i>Societas Europaea</i> (SE)	129
A.	Inleiding	131
B.	Supranationale entiteit?	131
C.	Kapitaal	132
D.	Oprichting	132
E.	Bestuur en toezicht	133
XIV.	De Europese coöperatieve vennootschap of <i>Societas Cooperativa Europaea</i> (SCE)	134
A.	Inleiding	134
B.	Supranationale entiteit?	135
C.	Kapitaal	135
D.	Doel	136
E.	Oprichting	136
F.	Bestuur, algemene vergadering en toezicht	137
G.	Lidmaatschap	138

Hoofdstuk 6.

	Keuzevrijheid, typendwang en omvorming	139
A.	Keuzevrijheid	139
B.	Gesloten systeem – typendwang	140
C.	Omvorming	142

DEEL 2.

OPRICHTING VAN DE VENNOOTSCHAP

Hoofdstuk 1.

	Geldigheidsvoorwaarden	145
I.	Pluraliteitsvereiste	145
A.	Inleiding	145
B.	Sanctie bij eenhoofdige oprichting: nietigheid	146
C.	Opmerking: pluraliteitvereiste tijdens het bestaan van de vennootschap	146
II.	De toestemming tot de vennootschapsovereenkomst en de wilsgebreken	148
A.	Toestemming in persoon of bij volmacht – sterkmaking	149
1.	Volmacht	149
2.	Sterkmaking	149
3.	Sanctie	150

B.	Wilsgebreken	150
1.	Inleiding	150
2.	Dwaling	151
3.	Bedrog	153
III.	Bekwaamheid	155
A.	Minderjarigen	156
B.	Echtgenoten	157
1.	Inleiding	157
2.	Art. 1401, vijfde lid BW: lidmaatschapsrechten van gezamenlijke aandelen	158
a.	Inleiding	158
b.	Lidmaatschapsrechten (eigen) vs. vermogenswaarde (gemeenschappelijk)	158
c.	Inbreng van gemeenschappelijke goederen	158
d.	De vermelding in het aandeelhoudersregister	159
e.	Ontbinding van de huwelijksgemeenschap	159
f.	Enkele praktische voorbeelden	160
C.	Rechtspersonen	160
IV.	Voorwerp en oorzaak	161
A.	Voorwerp: inbreng	161
B.	Oorzaak: doel	162
1.	Inleiding: oorzaak als wettelijk en statutair doel	162
2.	Geoorloofde oorzaak	163
3.	Doeloverschrijding	164
a.	Overschrijding wettelijk doel (pro memorie)	164
b.	Overschrijding statutair doel	164
V.	De inbrengen	165
A.	Inleiding	166
B.	Inbrengen is een wezenlijke verplichting	166
C.	Wat is voor inbreng vatbaar?	167
D.	Onderscheid met de lening	168
E.	Frauduleuze inbreng	168
F.	Soorten inbreng (1): inbreng van geld, in natura of van nijverheid	170
1.	Inbreng van geld	170
2.	Inbreng in natura	171
3.	Inbreng van nijverheid	171
G.	Soorten inbreng (2): inbreng in eigendom en inbreng in genot	173
1.	Inbreng in eigendom – analogie met koop	173
2.	Inbreng van genot	175
3.	Belang van het onderscheid: risico	176
4.	Specifiek geval: inbreng van de eigendom van een genots- recht	176

H.	Volstorting van de inbreng	177
1.	Inleiding: volstorten is de inbreng uitvoeren	177
2.	Opeisbaarheid en betaalbaarheid van de inbreng – volstortingsvordering	177
3.	Sancties bij niet of laattijdige levering van de inbreng	178
4.	Belang van duidelijke vermeldingen bij volstorting van geld	179
5.	Bevoegde rechtbank en bewijs	180
I.	Geen verplichting tot gelijkheid van de inbrengen	180
VI.	Winstoogmerk, winstverdeling en verbod op leeuwenbeding	181
A.	Inleiding	181
B.	Winstoogmerk: rechtstreeks of onrechtstreeks vermogens- voordeel	181
C.	Verdeling van winst en omslag van verlies	182
1.	Inleiding	182
2.	Wettelijke regeling: art. 30 W.Venn.	182
3.	Andersluidende statutaire regeling	183
D.	Het verbod van leeuwenbeding	183
1.	Toepassingsgebied van het verbod	184
2.	Opmerking: enkel verbod in vennootschappen	186
3.	Geldige ongelijke verdelingen	186
4.	Sanctie	187
a.	Nietigheid	187
b.	Nietigheid leeuwenbeding = nietigheid vennootschap?	187
5.	Toepassing: portage, puts en calls	188
a.	Inleiding	188
b.	Het spanningsveld tussen puts en calls en het verbod op leeuwenbeding in de cassatierechtspraak	189
c.	Alternatieve benadering van de problematiek	190
VII.	<i>Affectio societatis</i> is geen aparte geldigheidsvereiste	191
Hoofdstuk 2.		
Vormvereisten		
I.	Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid	194
II.	Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid	194
A.	Verplicht geschrift	194
B.	Inhoud van de oprichtingsakte	195
C.	Openbaarmaking van de oprichtingsakte	196
1.	Wijze van openbaarmaking	196
2.	Doelstelling van de openbaarmaking	196
3.	Sanctie	197
D.	Bijzonder geval: niet openbaar gemaakte gegevens	197

Hoofdstuk 3.	
Sanctieregeling	199
I. Inleiding	199
II. Nietigheid als sanctie voor de ongeldige oprichting van vennootschappen	200
A. Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid: gemeenschappelijke nietigheid <i>ex tunc</i>	200
B. Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid: bijzondere nietigheid <i>ex nunc</i>	201
C. Kapitaalvennootschappen: limitatieve nietigheidsgronden	202
1. Materieelrechtelijke gronden.	202
2. Vormelijke gronden	202
3. Geen andere gronden dan de wettelijke	203
III. Regularisatie van de nietigheid is mogelijk voor de ongeldige vennootschap met rechtspersoonlijkheid	203
IV. Gevolgen van de nietigverklaring: vereffening, volstorting en aansprakelijkheid	204
V. Procesrechtelijke aspecten	205
Hoofdstuk 4.	
Verkrijging van rechtspersoonlijkheid	207
I. Regel: rechtspersoonlijkheid vanaf neerlegging oprichtingsakte op de griffie.	207
II. Uitzondering: rechtspersoonlijkheid vanaf inschrijving in het rechtspersonenregister	208
III. Opmerking: verenigingsrecht	208
Hoofdstuk 5.	
Preconstitutief handelen: de vennootschap in oprichting.	209
I. Probleemstelling: fasen in de oprichtingsprocedure	211
II. Preconstitutief handelen: de vennootschap in oprichting	212
A. Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid	213
B. Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid (art. 60 W.Venn.)	213
1. Uitgangspunt: persoonlijke gehoudenheid van de promotoren.	214
2. Uitzondering: gehoudenheid vennootschap in geval van overname na oprichting.	215
a. Aard van de overname: bekrachtiging.	215
b. Vorm en tegenwerpelijkheid van de overname.	216
c. Voorwerp van de overname.	216

d.	Gevolgen van de overname (1): retroactiviteit	217
e.	Gevolgen van de overname (2): bevrijding promotor . . .	218
3.	Geen opschorting gehoudenheid promotor tussen aangaan verbintenis en verstrijken overnametermijn of overname . . .	220
4.	De vennootschap in oprichting is geen ongewilde maatschap	221
5.	Art. 60 W.Venn. betreft enkel de verhouding tegenover derden	221
C.	Opmerking: verenigingen en stichtingen.	222

DEEL 3.

IDENTIFICATIE VAN DE VENNOOTSCHAP IN HET RECHTSVERKEER

Hoofdstuk 1.

	Naam van de vennootschap	225
I.	De verplichting tot het dragen van een vennootschapsnaam	226
A.	Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid (art. 65 W.Venn.) . .	226
B.	Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid	228
II.	Regel: de keuze van de vennootschapsnaam is vrij	229
III.	Beperkingen op de vrije keuze van de vennootschapsnaam	230
A.	Openbare orde, goede zeden en strafrecht.	230
B.	Verwarringsgevaar (art. 65 W.Venn.)	230

Hoofdstuk 2.

	Zetel van de vennootschap	233
I.	Belang van de zetel	234
II.	Statutaire zetel vs. werkelijke zetel	234
III.	Zetelverplaatsing	235

Hoofdstuk 3.

	Nationaliteit van de vennootschap	237
I.	Internationaal privaatrechtelijke relevantie: aanknopingspunt voor toepasselijk recht	239
A.	Inleiding	239
B.	Relevant aanknopingspunt: werkelijke zetel (art. 110 WIPR) . . .	239
C.	Nationaliteitsverandering.	241
II.	Privaatrechtelijke relevantie: <i>cautio iudicatum solvi</i>	241

DEEL 4.

BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING

Hoofdstuk 1.

Begripsafbakening en juridische kwalificatie van bestuur en vertegenwoordiging 245

- I. Begrippen bestuur en vertegenwoordiging: intern vs. extern bestuur 245
- II. Juridische kwalificatie van bestuur en vertegenwoordiging 245
 - A. Het bestuur 246
 - 1. Contractuele rechtsverhouding 246
 - 2. Verschillende kwalificaties in de rechtsleer – Geen arbeidsovereenkomst 246
 - 3. Bestuur als gemengde overeenkomst 247
 - 4. *Intuitu personae*-karakter van de bestuurdersovereenkomst 248
 - B. Vertegenwoordiging van rechtspersonen: organieke vertegenwoordiging 249
 - 1. Inleiding 250
 - 2. Het orgaanbegrip 250
 - 3. Organieke vertegenwoordiging – Verschil met lastgeving... 252
 - 4. Bijzondere lasthebbers 254

Hoofdstuk 2.

De relevantie van het onderscheid tussen personenvennootschappen en kapitaalvennootschappen inzake bestuur en vertegenwoordiging 257

- I. Verplichting een bestuur te organiseren 257
- II. Vertegenwoordigingsmacht (Prokura) 257

Hoofdstuk 3.

Bestuur en vertegenwoordiging in de personenvennootschappen 259

- I. Inleiding 259
- II. Interne organisatie van het bestuur en bestuursbevoegdheid 259
 - A. Inleiding 259
 - B. Bestuursbevoegdheid van de vennoten (aanvullend recht) 260
 - 1. Elke vennoot is afzonderlijk bestuursbevoegd 260
 - 2. Omvang van de bestuursbevoegdheid 260
 - 3. Recht op anticipatief verzet (vetorecht) 261
 - C. Contractuele regeling: aanstelling van zaakvoerder(s) 262
 - 1. Soorten zaakvoerders 262
 - 2. Einde bestuursrecht individuele vennoten 262

3.	Tegenwerpelijkheid van de benoeming	263
4.	Duur van het mandaat	263
5.	Bevoegdheden van de zaakvoerder(s)	264
6.	Bezoldiging van de zaakvoerder	264
7.	Afzetting en ontslag van de zaakvoerder	265
a.	Statutaire zaakvoerder-vennoot	265
b.	Statutaire zaakvoerder-niet-vennoot	266
c.	Niet-statutaire zaakvoerder	266
III.	Extern optreden van de vennootschap: vertegenwoordiging	267
A.	Voorwaarden voor vertegenwoordiging	267
1.	Inleiding	267
2.	Handelen in naam en voor rekening van de vennoot- schap (in hoedanigheid)	267
3.	Handelen binnen bevoegdheid	268
B.	Verificatie van de vertegenwoordigingsbevoegdheid	268
1.	Inleiding	268
2.	Vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid	269
3.	Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid	269
C.	Rechtsgevolgen van onbevoegd handelen	269
1.	Regel: de vennootschap is niet gebonden	269
2.	Uitzonderingen: gebondenheid van de vennootschap ondanks onbevoegd handelen vertegenwoordiger	270
a.	Bekrachtiging	270
b.	Schijnmandaat (vertrouwensleer)	270
c.	Baattrkking	271
d.	Zaakwaarneming	271
Hoofdstuk 4.		
	Bestuur en vertegenwoordiging in de kapitaalvennootschappen	273
I.	Inleiding	274
II.	De interne organisatie van het bestuur	274
A.	Inleiding	275
B.	Benoemingsvoorwaarden voor bestuurders	275
1.	Geen wettelijke kwaliteits- of benoemingsvoorwaarden	275
2.	Mogelijke statutaire voorwaarden	276
3.	Wettelijke onverenigbaarheden en verbodsbepalingen	277
C.	Benoemingswijze	277
D.	Aantal bestuurders	278
E.	Duur van het bestuurdersmandaat	279
1.	Regel	279
2.	Lopende zaken	279

F.	Afzetting	279
1.	Verplichte <i>ad nutum</i> afzetbaarheid in de NV	280
2.	Stabiele positie van de statutaire zaakvoerder in de BVBA	282
G.	Vrijwillig ontslag	283
H.	Bezoldiging van bestuurders – Remuneratie in de beursgenoteerde vennootschap	284
1.	Regel: absolute vrijheid	285
2.	Striktere regeling voor de bezoldiging van bestuurders in de genoteerde NV	285
a.	Inleiding	285
b.	Regels over de variabele vergoeding	286
c.	Remuneratieverslag	286
d.	Remuneratiecomité	286
e.	Vertrekvergoeding	287
III.	Bevoegdheden van het bestuursorgaan en mogelijkheid tot delegatie van bevoegdheden	287
A.	Regel: raad van bestuur en zaakvoerder hebben residuaire en volledige bevoegdheid	289
1.	Volheid van bevoegdheid, residuaire bevoegdheid en toegewezen bevoegdheid	289
2.	Exclusieve bevoegdheden ten aanzien van de algemene vergadering	289
3.	Het bestuur kan niet de bevoegdheden van andere organen uitoefenen	290
4.	Enkele voorbeelden van bestuursbevoegdheden	290
a.	Vervreemding van het vennootschapsvermogen	290
b.	Vertegenwoordigingsbevoegdheid	291
c.	Varia	291
B.	Bevoegdheidsbepalingen	291
C.	Delegatie van bestuursbevoegdheden	291
1.	Inleiding	291
2.	Directiecomité	292
3.	Dagelijks bestuur	294
a.	Inleiding	295
b.	Begrip dagelijks bestuur	295
c.	Benoeming en afzetting van dagelijks bestuurders	297
d.	Bijzondere kwestie: de bevoegdheid van de afgevaardigd bestuurder	297
D.	Bijzondere comités in de NV: adviescomité en auditcomité	298
1.	Inleiding	299
2.	Adviescomités	299

3.	Verplichte oprichting van een auditcomité in de genoteerde NV	299
IV.	Regels over de besluitvorming in NV en BVBA	300
A.	Collegiale besluitvorming in de raad van bestuur van de NV vs. individuele besluitvorming in de BVBA	300
1.	Collegiale besluitvorming in de raad van bestuur van de NV	301
a.	Principes	301
b.	Rechten en plichten van individuele bestuurders.	302
2.	Individuele bevoegdheid van de zaakvoerder in de BVBA	305
B.	Belangenconflictregeling	305
1.	Inleiding	306
2.	Toepassingsvoorwaarden voor de belangenconflictregeling in NV en BVBA	308
a.	Inleiding	308
b.	Vermogensrechtelijk belang van een bestuurder	308
c.	Belang van de bestuurder is strijdig met een verrichting of beslissing die behoort tot de bevoegdheid van het bestuursorgaan.	310
d.	Uitzonderingen	310
3.	De belangenconflictprocedure	311
a.	Mededelingsplicht	311
b.	Deelname aan de besluitvorming	312
4.	Sancties	313
5.	Bijzonderheden voor de BVBA	314
a.	Geen college van zaakvoerders	314
b.	Enige venoot en enige zaakvoerder van de EBVBA. ...	315
6.	Specifieke bepaling voor groepsinterne belangenconflicten inzake de genoteerde NV	315
a.	Toepassingsvoorwaarden	316
b.	Uitzonderingen	317
c.	Procedure	317
d.	Sancties	318
C.	Deugdelijk bestuur (<i>corporate governance</i>)	318
D.	Nietigheid van besluiten	321
V.	Vertegenwoordiging van de NV en de BVBA: Prokura-regime	322
A.	Inleiding	323
B.	Uitgangspunt: volledige vertegenwoordigingsbevoegdheid- en macht van het bestuursorgaan	324
C.	Modulering van de vertegenwoordigingsbevoegdheid in de NV en de BVBA	325

1.	Kwalitatieve en kwantitatieve statutaire bevoegdheidsbeperkingen	325
a.	Mogelijkheid van statutaire kwalitatieve en kwantitatieve contractuele bevoegdheidsbeperkingen	325
b.	Louter interne werking	325
c.	Bijzondere wettelijke toepassing: statutaire doeloverschrijding	327
d.	Vertegenwoordigingsbevoegdheid vs. vertegenwoordigingsmacht	327
e.	Invloed van de kwade trouw van de derde	328
2.	Eén- of meerhandtekeningclausules	328
a.	Regel: één- of meerhandtekeningclausules zijn mogelijk en tegenwerpelijk aan derden	328
b.	Eén- of meerhandtekeningclausules kunnen ten aanzien van derden enkel algemene gelding hebben	330
c.	Concurrerende vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuursorgaan	330
D.	Invloed van delegatie van vertegenwoordigingsbevoegdheid aan het directiecomité en het dagelijks bestuur in de NV – Wettelijke grenzen op de vertegenwoordigingsbevoegdheid en -macht van deze organen	330
1.	Tegenwerpelijkheid vertegenwoordigingsbevoegdheid en -macht	330
2.	Wettelijke beperkingen op de vertegenwoordigingsbevoegdheid en -macht	331
3.	Prokureregime	331
VI.	Bestuurdersaansprakelijkheid	331
A.	Inleiding	333
B.	Gronden van aansprakelijkheid	334
1.	Gewone bestuursfout	334
a.	Inleiding	334
b.	Foutvereiste	335
c.	Enkele voorbeelden	337
d.	Individuele aansprakelijkheid	338
e.	Omvang van de schadevergoedingsplicht	339
f.	Oorzakelijk verband	339
2.	Inbreuk op het W.Venn. of de statuten	339
a.	Inleiding	339
b.	Enkele voorbeelden	340
c.	Mogelijkheid om aan de aansprakelijkheid te ontkomen	341
d.	Schade en oorzakelijk verband	342
e.	Van strikte toepassing	342

3.	Onrechtmatig financieel voordeel na de toepassing van de belangenconflictprocedure	343
4.	Onrechtmatige daad	344
a.	Inleiding	345
b.	Aansprakelijkheid tegenover de vennootschap en derden – vereiste fout	345
c.	Schadevergoedingsplicht	347
d.	Individuele aansprakelijkheid – <i>in solidum</i> -aansprakelijkheid.	347
5.	Kennelijk grove fout die heeft bijgedragen tot het faillissement	348
a.	Inleiding	348
b.	Welke bestuurders worden geïdiseerd?	348
c.	Kennelijk grove fout	349
d.	Aansprakelijkheid na faillissement – bijdrage fout tot het faillissement	351
e.	Schadevergoedingsplicht	352
f.	Individuele of hoofdelijke aansprakelijkheid	352
g.	Houder van de aansprakelijkheidsvordering	352
h.	Bevoegde rechtbank	353
6.	Aansprakelijkheid voor fiscale en socialezekerheids-schulden	353
a.	Aansprakelijkheid voor bepaalde fiscale schulden.	354
b.	Aansprakelijkheid voor socialezekerheidsschulden.	356
C.	De aansprakelijkheidsvordering	359
1.	Vennootschapsvordering of <i>actio mandati</i>	359
2.	Minderheidsvordering	361
a.	Inleiding	361
b.	Vordering voor rekening van de vennootschap	362
c.	Vereisten voor het instellen van de minderheids-vordering.	362
d.	Procedurele aspecten.	363
e.	Kosten van de procedure	363
f.	De minderheidsvordering is weinig aantrekkelijk.	364
3.	Vordering van derden – vordering van de curator	364
D.	Vrijstelling, vrijwaring en verzekering van bestuurders-aansprakelijkheid.	366
1.	Vrijstelling van bestuurdersaansprakelijkheid.	366
2.	Vrijwaring van aansprakelijkheid	367
3.	Verzekering voor bestuurdersaansprakelijkheid	368
E.	Afstand van de bestuurdersaansprakelijkheid door kwijting of dading	368

1.	Kwijting	368
a.	Inleiding	369
b.	Draagwijdte van de kwijting	369
c.	Tijdstip van de kwijting	370
d.	Mogelijke houdingen van de algemene vergadering tegenover het verzoek tot kwijting	370
e.	Rechtsgeldigheid van de kwijting is afhankelijk van de kwaliteit van de jaarrekening	371
2.	Dading	371
F.	Verjaring	372

Hoofdstuk 5.

De bestuurder-rechtspersoon en de vereiste om een vaste vertegenwoordiger te benoemen	375
---	-----

I.	Inleiding – De verplichte benoeming van de vaste vertegenwoordiger in de bestuurder-rechtspersoon	376
II.	Benoeming, afzetting en ontslag van de vaste vertegenwoordiger	377
A.	Benoeming	377
B.	Afzetting en ontslag	378
C.	Openbaarmaking	379
III.	De rechtsverhoudingen bestuurder-rechtspersoon – vaste vertegenwoordiger en vaste vertegenwoordiger – bestuurde vennootschap	379
IV.	Aansprakelijkheid	380

DEEL 5.

BESLUITVORMING DOOR VENNOTEN EN AANDEELHOUDERS

Hoofdstuk 1.

Inleiding	385
---------------------	-----

Hoofdstuk 2.

Besluitvorming door de vennoten in personenvennootschappen	387
--	-----

Hoofdstuk 3.

Besluitvorming door de aandeelhouders in de kapitaalvennootschappen: algemene vergadering	389
--	-----

I.	Inleiding	390
II.	Definitie van de algemene vergadering – Kritiek op het concept	391
A.	Definitie	391
B.	Kritiek op de algemene vergadering	391

III.	Bevoegdheden van de algemene vergadering	392
	A. Inleiding	393
	B. De algemene vergadering is het hoogste orgaan van de vennootschap, maar heeft slechts toegewezen bevoegdheden	393
	C. Welke bevoegdheden?	395
	1. Inleiding	395
	2. De gewone algemene vergadering	395
	3. De bijzondere algemene vergadering	397
	4. De “speciale” algemene vergadering	397
	5. De buitengewone algemene vergadering	397
	a. Statutenwijziging	397
	b. Doelwijziging	398
	c. Wijziging van rechten verbonden aan effecten	398
	6. Opmerking	399
IV.	Deelname- en stemgerechtigden op de algemene vergadering	399
	A. Vennoten en aandeelhouders	400
	1. Regel: steeds deelname- en stemrecht	400
	2. Wie geldt als deelnemingsgerechtigd aandeelhouder of vennoot?	401
	3. Depotbepaling	402
	4. Bijzonderheden in de publieke en genoteerde NV	403
	5. Deelname en stemming bij volmacht	405
	a. Algemeen	405
	b. Het verzoek tot verlening van volmachten in de publieke NV	406
	c. Openbaar verzoek tot verlening van volmachten	407
	d. Bijzondere vereisten in de genoteerde NV vanaf 1 januari 2012	408
	6. Recht op bijstand van een advocaat?	408
	B. Andere categorieën effectenhouders	409
	C. Bestuurders en commissarissen	410
	D. Betwisting over het deelnamerecht	410
V.	Vorbereiding van de algemene vergadering	411
	A. Het recht de algemene vergadering bijeen te roepen	413
	1. Het bestuur kan de algemene vergadering steeds bijeenoepen	413
	2. Verplichting voor het bestuur om de algemene vergadering samen te roepen in bepaalde gevallen	414
	a. Gewone jaarlijkse algemene vergadering – algemene vergadering inzake wijziging van kapitaal	414
	b. Algemene vergadering op initiatief van aandeelhouders	414
	3. Verdagingsrecht	414
	4. De commissaris – andere statutair aangeduide personen	415

B.	Vormvereisten voor de oproeping ter algemene vergadering	415
1.	NV	415
2.	BVBA	417
3.	CV	417
4.	Geen oproeping vereist bij eenparigheid van alle effecten . . .	417
C.	Inhoud van de oproeping	417
1.	Plaats, dag en uur	417
2.	Agenda	418
3.	Opmerking: gedetailleerde inhoudelijke vereisten voor de oproeping ter algemene vergadering in de genoteerde NV vanaf 1 januari 2012	419
D.	Documenten ter beschikking van de vennoten	420
VI.	De vergaderingsregels	420
VII.	Schriftelijke algemene vergadering, stemming per brief en elektronische deelname op afstand aan de algemene vergadering	422
A.	Schriftelijke algemene vergadering	423
B.	Stemming per brief	424
C.	Elektronische algemene vergadering en elektronische stemming .	425
1.	Elektronische algemene vergadering	425
2.	Elektronische stemming	426
VIII.	Aspecten van de uitoefening van het stemrecht	426
A.	Alle kapitaal aandelen geven recht op één stem	427
B.	Stemrechtbeperking	428
1.	De regel	428
2.	Uitzonderingen in het raam van de transparantie- reglementering en de kapitaalbescherming	429
C.	Stemovereenkomsten	430
1.	Inleiding	431
2.	Ratio	432
3.	Voorbeelden	432
4.	Geldigheidsvereisten	433
5.	De nietigheidssanctie	434
6.	Niet-naleving van de geldige stemovereenkomst	435
7.	Stemovereenkomsten en de statuten	436
IX.	Besluiten van de algemene vergadering: werking, aard en nietigheid .	436
A.	Het besluit: werking en aard	438
B.	Nietigheid van besluiten	438
1.	Inleiding	438
2.	Nietigheidsgronden	439
a.	Vormelijke onregelmatigheid die het besluit heeft kunnen beïnvloeden	439
b.	Schending regels over werkwijze vergadering en vergadering buiten de agenda met bedrieglijk opzet	440

c.	Opmerking	441
d.	Bevoegdheidsoverschrijding en misbruik van bevoegdheid	441
e.	Uitoefening van krachtens een wettelijke bepaling buiten het W.Venn. opgeschorte stemrechten	443
f.	Enige andere redenen in het W.Venn. vermeld	443
g.	Opmerking	444
3.	De vordering tot nietigverklaring	444
4.	Gevolgen van de nietigheid – rechten van een derde te goeder trouw	445
5.	De vordering tot opschorting van het vernietigbare besluit .	446
6.	Regularisatie	447

DEEL 6.

AANDELEN

Hoofdstuk 1.

	Definitie, kenmerken en indelingen van aandelen	451
I.	Definitie van het begrip aandeel	451
II.	Kenmerken van aandelen	453
A.	Deel van het kapitaal	453
B.	Een bundel rechten en plichten	454
1.	Inleiding	454
2.	Het individueel controlerecht van de aandeelhouder of vennoot bij gebreke van benoeming van een commissaris en het vraagrecht van de aandeelhouders	455
a.	Individueel controlerecht	455
b.	Vraagrecht	458
C.	Waardepapier	461
D.	Beslagbaar vermogensbestanddeel	461
III.	Onderverdelingen van aandelen	462
A.	Indeling van aandelen naar de vorm	462
1.	Het aandeel op naam	463
2.	Het toonderaandeel	463
a.	Inleiding	465
b.	Omzetting in aandelen op naam	465
c.	Overdracht	466
d.	Verlies of diefstal	466
e.	Vermeldingen op toonderaandelen	467
f.	Afschaffing van effecten aan toonder	467
3.	Het gedematerialiseerd aandeel	468
a.	Inleiding	469
b.	Omzetting in aandelen op naam	469

c.	Overdracht	469
d.	Mede-eigendomsrecht van de effectenhouders.	470
B.	Indeling van aandelen volgens de aard van het verleende recht. . .	470
1.	Inleiding	470
2.	De effecten in de BVBA en CV	471
3.	De effecten in de NV.	471
a.	Inleiding	471
b.	De kapitaalaandelen	472
c.	Aandelen zonder stemrecht	472
d.	Winstbewijzen	475
e.	Obligaties	477
f.	Converteerbare obligaties en warrants.	478

Hoofdstuk 2.

Overdracht van aandelen op naam	483
---------------------------------------	-----

I.	Inleiding	484
II.	Overdracht van aandelen in de personenvennootschappen.	485
A.	Regel: aandelen zijn niet overdraagbaar.	485
B.	Afwijkende statutaire regeling.	486
C.	Totstandkoming van de overdracht	486
D.	Tegenwerpelijkheid van de overdracht tegenover de vennoot- schap of de medevennoten	487
III.	Overdracht van aandelen in de kapitaalvennootschappen.	487
A.	Inleiding	487
B.	Mogelijkheid tot overdracht.	488
C.	Wettelijke beperkingen op de overdracht van aandelen?	488
1.	Geen beperkingen voor aandelen.	488
2.	Beperking voor winstbewijzen	489
D.	Contractuele overdraagbaarheidsbeperkingen in NV: bedingen van onvervreemdbaarheid, goedkeurings- en voorkoopclausules	489
1.	Inleiding	491
2.	Onvervreemdbaarheids-, goedkeurings- en voorkoop- clausules: begripsomschrijving	492
a.	Onvervreemdbaarheidsbedingen	492
b.	Goedkeuringsclausules.	493
c.	Voorkoopclausules.	494
d.	Combinaties	495
e.	Optiecontracten?	495
3.	Geldigheid van onoverdraagbaarheidsbedingen, goed- keurings- en voorkoopclausules	496

a.	Geldigheid in het algemeen – toepassingsgebied regeling W.Venn.	496
b.	Onoverdraagbaarheidsbedingen.....	497
c.	Goedkeurings- en voorkoopclausules	497
d.	Bijzondere regeling in het raam van een openbaar bod .	498
e.	De sanctie: nietigheid	499
4.	Tegenwerpelijkheid van onoverdraagbaarheidsbedingen, goedkeurings- en voorkoopclausules.....	499
E.	Totstandkoming van de overdracht	501
F.	Tegenwerpelijkheid van de overdracht aan de vennootschap: het aandeelhoudersregister.....	502
1.	De regel: tegenwerpelijkheid na inschrijving in het aandeelhoudersregister	502
2.	Verplichting tot het aanhouden van een aandeelhouders- register, modaliteiten van het register en inzagerecht.	503
3.	De verplichting tot inschrijving in het register	503
4.	Wijze van inschrijving.....	504
5.	Certificaat.....	505
6.	Inschrijving in het aandeelhoudersregister vs. geldigheid en uitvoering van de overdracht.....	505
7.	Bewijswaarde van het register.....	505
G.	Bijzonder probleem: de overdracht van nog niet volstorte aandelen.....	506
1.	Inleiding.....	507
2.	NV.....	507
3.	BVBA.....	508
H.	Contractuele garanties bij de overdracht van aandelen.....	510
1.	Inleiding.....	510
2.	Context van de contractuele garanties.....	511
3.	Enkele voorbeelden.....	512
I.	Contractuele voorwaarden verbonden aan de overdracht van aandelen.....	513
J.	Bevoegde rechtbank voor geschillen over de overdracht van aandelen.....	514
Hoofdstuk 3.		
	Certificering.....	515
I.	Inleiding.....	516
II.	De regeling van certificering in het W.Venn. – Toepassingsgebied. ...	516
III.	Rechten en plichten van de emittent van de certificaten	517
IV.	Rechten en plichten van de certificaathouders.....	518

Hoofdstuk 4.	
De openbaarmaking van belangrijke deelnemingen ('transparantie')	521
I. Inleiding	521
II. Kennisgevingsplicht in de genoteerde NV	522
III. Optionele kennisgevingsplicht in de niet-genoteerde NV	523
IV. Kennisgevingsplicht in het raam van de witwaswetgeving	523
V. Sancties	524
Hoofdstuk 5.	
Openbaar overnamebod	525
DEEL 7.	
KAPITAAL IN DE KAPITAALVENNOOTSCHAPPEN	
Hoofdstuk 1.	
Inleiding	531
Hoofdstuk 2.	
Begrip en functie van het kapitaal – Onderscheid met andere vennootschapsrechtelijke rechtsfiguren	533
I. Begrip	533
II. Functie	535
A. Bescherming van schuldeisers van de vennootschap	535
B. Afbakening van rechten en plichten van aandeelhouders of vennoten	537
III. Verhouding tussen kapitaal en andere vennootschapsrechtelijke rechtsfiguren	537
A. Verhouding kapitaal – inbrengen	537
B. Verhouding kapitaal – beperking van gehoudenheid	538
C. Verhouding kapitaal – rechtspersoonlijkheid	538
D. Aan kapitaal verwante begrippen	539
Hoofdstuk 3.	
Vorming en verhoging van het kapitaal	541
I. Inleiding	541
II. Omvang van het kapitaal	542
A. Inleiding	542
B. Minimumkapitaal	542
1. Overzicht	542
2. Minimumkapitaal blijft gelden tijdens het bestaan van de vennootschap	543

3.	Minimumkapitaal vs. gestort kapitaal	543
4.	Oprichtersaansprakelijkheid	544
C.	Toereikend kapitaal – Regeling van het financieel plan	545
1.	Inleiding	546
2.	Het financieel plan	546
3.	Oprichtersaansprakelijkheid i.v.m. het financieel plan	547
4.	Kennelijk ontoereikend kapitaal	549
5.	Omvang van de oprichtersaansprakelijkheid	550
6.	Wie kan vorderen?	551
III.	Wijze van kapitaalvorming en controle op de kapitaalvorming	551
A.	Inleiding	551
B.	De vorming van het kapitaal met inbrengen in geld	552
C.	De vorming van het kapitaal met inbrengen in natura	553
1.	Inleiding en ratio	554
2.	De regel inzake de waardering van inbrengen in natura	555
a.	Vrije waardering door de promotoren	555
b.	Deskundige beoordeling door een bedrijfsrevisor	555
c.	Onenigheid tussen de oprichters en de bedrijfsrevisor	557
d.	Publiciteitsregels	557
e.	Sanctie	558
3.	Uitzondering op de revisorale verslagplicht voor bepaalde inbrengen in natura	558
D.	Quasi-inbreng	559
1.	Revisorale verslagplicht – goedkeuring algemene vergadering	560
2.	Ratio	561
3.	Uitzonderingen op de revisorale verslagplicht	561
4.	Sancties	561
E.	De vorming van het kapitaal door opnemng van reserves	562
IV.	Bevoegd orgaan voor kapitaalvorming: algemene vergadering vs. raad van bestuur	565
A.	Regel: kapitaalverhoging door de algemene vergadering	565
B.	Uitzondering: kapitaalverhoging door de raad van bestuur in NV (“toegestaan kapitaal”)	565
1.	Doelstelling	566
2.	Gedelegeerd karakter van de bevoegdheid	567
3.	Vereiste van voorafgaande machtiging door de algemene vergadering	568
4.	Absoluut verboden kapitaalverhogingen	568
5.	Relatief verboden kapitaalverhogingen	569
6.	Redactie van een bijzonder verslag vóór invoering of hernieuwing van het toegestaan kapitaal	570

7.	Vermeldingen in het jaarverslag	571
8.	Bijzondere hypothese: “lamlegging” van de raad van bestuur bij een openbaar overnamebod	572
V.	Techniek van de kapitaalvorming: inschrijving en plaatsing van aandelen – voorwaarden	574
A.	Inschrijving op aandelen en plaatsing van aandelen en kapitaal.	574
1.	Inschrijving op aandelen	574
2.	Plaatsing van aandelen en kapitaal.	575
3.	Opmerking (1): Uitgifte van aandelen onder de pari-waarde	575
4.	Opmerking (2): Uitgifte van aandelen boven de pari-waarde (uitgiftepremie)	577
B.	Voorwaarden voor de inschrijving op aandelen.	579
1.	Vaste en onvoorwaardelijke inschrijving	579
2.	Het geplaatst kapitaal moet door geldige inschrijvingen zijn gedekt.	579
3.	Verbod tot inschrijving op eigen aandelen	580
VI.	Publiciteitsregels inzake kapitaal en inbrengen	581
VII.	Sanctie voor gebrekkige kapitaalvorming: oprichtersaansprakelijkheid.	582
A.	Inleiding	582
B.	De oprichter als aanknopingspunt van oprichtersaansprakelijkheid	583
C.	Rechtskarakter en aard van de oprichtersaansprakelijkheid	584
D.	Verjaring	584
VIII.	Voorkeurrecht en recht van voorrang van oude aandeelhouders bij kapitaalverhoging.	585
A.	Inleiding	586
B.	Het voorkeurrecht bij kapitaalverhoging.	586
1.	Begrip en ratio	586
2.	Wie geniet het voorkeurrecht?	587
3.	Niet reduceerbaar	587
4.	Uitoefeningstermijn – recht van derden om in te tekenen.	587
5.	Verhandelbaarheid van het voorkeurrecht	588
C.	Beperking of opheffing van het voorkeurrecht door de algemene vergadering in de NV	589
1.	Principe en ratio	589
2.	Bijzondere beslissing algemene vergadering.	589
3.	Beperking of opheffing ten gunste van een of meer bepaalde personen die geen personeelsleden zijn	589
4.	Afstand van het voorkeurrecht door de oude aandeelhouders	590

5.	Bijzonder vraagstuk: vaste overname door een financieel syndicaat en het voorkeurrecht.	591
D.	Recht van voorrang	591
Hoofdstuk 4.		
	Behoud van kapitaal	593
I.	Inleiding	593
II.	Bestemming van de winst en beperkingen op de winstuitkering	593
A.	Bestemming van de winst.	594
1.	Bevoegd orgaan – wijze van verdeling.	594
2.	De vormen van winstbestemming	594
3.	Het recht van de aandeelhouders op een deel van de winst	595
a.	Omvang.	595
b.	Verhouding met de beslissing van de algemene vergadering over de bestemming van de winst	596
c.	Concretisering van het recht op winst – betaalbaarheid van de winst	596
d.	Betaling in geld, in natura, keuzedividend	597
e.	Verjaring.	598
B.	Beperkingen op de winstuitkering	598
1.	Geen uitkering ten laste van het kapitaal en de onuitkeerbare reserves.	600
2.	Wettelijke formulering.	600
3.	Het begrip “nettoactief”	601
4.	Uitkeerbare winst	601
5.	Strengere regel bij uitkering van dividenden en/of tantièmes.	602
6.	Welke jaarrekening is relevant?	602
7.	Sanctie bij overtreding van het uitkeringsverbod	603
C.	De uitkering van interimdividenden	604
1.	Begrip “interimdividend” en ratio	605
2.	Potentieel kapitaalaantastend	606
3.	Strikte wettelijke procedure.	606
a.	Voorafgaande machtiging door algemene vergadering.	606
b.	Bijzondere berekeningsregel inzake uitkeerbaarheid	607
c.	Tussentijdse staat van activa en passiva	608
d.	Voorwaarden inzake de timing van het interimdividend.	608
4.	Te hoog interimdividend (<i>a posteriori</i>) – sanctie bij overtreding art. 618 W.Venn.	609
III.	De verkrijging door de vennootschap van eigen effecten	610
A.	Inleiding	612

B.	Motieven voor de verkrijging van eigen effecten	613
C.	Problemen i.v.m. de verkrijging van eigen effecten	613
D.	Wettelijke regeling: de verkrijging van eigen effecten door de vennootschap is toegelaten onder voorwaarden – Voorafgaande opmerkingen.	615
	1. Uitgangspunt	615
	2. Voorafgaande algemene opmerkingen	615
E.	Wettelijke voorwaarden voor de verkrijging van eigen effecten . .	616
	1. Voorafgaand besluit van de algemene vergadering	617
	a. De regel	617
	b. Uitzonderingen	618
	2. Maximaal aantal te verkrijgen effecten	618
	3. Voor verkrijging uitgetrokken bedrag moet uitkeerbaar zijn	619
	4. Alleen volgestorte aandelen komen in aanmerking	619
	5. Gelijke behandeling van de effectenhouders	619
	a. De regel	619
	b. Uitzonderingen	620
	6. Kennisgevingsplicht voor de genoteerde NV	620
F.	Algemene uitzonderingen op de toepasselijkheid van de wettelijke voorwaarden.	621
	1. Verrijking in uitvoering van een kapitaalvermindering. . .	621
	2. Verrijking onder algemene titel	621
	3. Verrijking krachtens gedwongen verkoop.	621
	4. Verrijking ter afbouw van kruisparticipaties	622
G.	Statuut van de verkregen effecten	622
	1. Schorsing stemrechten	622
	2. Mogelijkheid om dividendrecht te schorsen.	622
	3. Vorming van een onbeschikbare reserve	623
	4. Publiciteit in het jaarverslag	623
H.	Verder verloop: vervreemding van de verkregen eigen effecten. . .	623
	1. Vervreemdingsplicht?	624
	2. Voorafgaand besluit van de algemene vergadering	624
	a. De regel	624
	b. Uitzonderingen	624
	c. Dochtervennootschappen (NV)	625
I.	Sancties	625
J.	Inpandneming van eigen effecten.	627
IV.	De financiering van de verwerving van eigen effecten door derden ("financiële bijstand", " <i>financial assistance</i> ")	628
	A. Inleiding	629
	B. Ratio.	630

C.	Wettelijke regeling: financiële bijstand is toegestaan onder voorwaarden.....	630
1.	Regel: financiële bijstand is mogelijk.....	631
2.	Strikte voorwaarden.....	632
3.	Uitzonderingen op de toepasselijkheid van de voorwaarden.....	633
a.	Management buy-out.....	633
b.	Kredietinstellingen.....	635
4.	Sanctie.....	635
V.	Kapitaalvermindering.....	635
A.	Inleiding.....	636
B.	Begrip kapitaalvermindering, vormen en motieven.....	637
1.	Begrip.....	637
2.	Vormen van kapitaalvermindering en motieven.....	637
a.	Formele kapitaalvermindering.....	637
b.	Reële kapitaalvermindering.....	639
C.	Kapitaalvermindering = statutenwijziging.....	639
D.	Gelijke behandeling van de aandeelhouders.....	640
E.	Bijkomende wettelijke procedure voor de reële kapitaalvermindering.....	641
1.	Inleiding.....	641
2.	Garantierecht oude schuldeisers.....	642
3.	Recht van de vennootschap om de oude schuldeisers te betalen.....	643
4.	Geschillenregeling.....	644
5.	Schorsing van de uitvoering van de kapitaalvermindering lopende de procedure.....	644
6.	Opmerking: reële kapitaalvermindering tot beneden het minimumkapitaal is onmogelijk.....	645
F.	Bijzonderheden voor de formele kapitaalvermindering.....	645
1.	Inleiding.....	645
2.	Uitgangspunt: geen schuldeiserbescherming.....	646
3.	Uitwerking in de verschillende hypothesen.....	647
a.	Kapitaalvermindering ter aanzuivering van een geleden verlies.....	647
b.	Kapitaalvermindering om een reserve aan te leggen voor voorzienbaar verlies.....	647
c.	Kapitaalvermindering om een onbeschikbare reserve te vormen.....	648
d.	Kapitaalvermindering beneden het minimumkapitaal..	648
VI.	Aflossing van het kapitaal.....	650
A.	Begrip en ratio.....	651

B.	Bewijzen van deelgerechtigdheid	651
C.	Voorwaarden voor de aflossing van kapitaal	652
VII.	Verlies van kapitaal (alarmbelprocedure)	653
A.	Inleiding	653
B.	Alarmbelprocedure inzake verlies van kapitaal	653
1.	Inleiding	655
2.	Daling nettoactief tot minder dan de helft van het maatschappelijk kapitaal	656
a.	Buitengewone algemene vergadering	656
b.	Oproeping van de algemene vergadering – bijzonder verslag	657
c.	Ontbreken bijzonder verslag; nietigheid beslissing algemene vergadering	657
d.	Gebrekkige bijeenroeping algemene vergadering: vermoeden van bestuurdersaansprakelijkheid	658
e.	Verhouding aansprakelijkheid wegens gebrekkige bijeenroeping algemene vergadering – bestuurders- aansprakelijkheid wegens overtreding van het W.Venn. .	659
f.	Titularis van de vordering bij faillissement: curator ...	660
3.	Daling nettoactief tot minder dan een vierde van het maatschappelijk kapitaal	660
4.	Daling nettoactief tot beneden het minimumkapitaal	661
VIII.	Kruisparticipaties	661
A.	Begrip kruisparticipatie, ratio en beoordeling	662
B.	Wettelijke regeling: kruisparticipaties zijn toegelaten	663
1.	Inleiding	663
2.	Kruisparticipaties tussen moeder en dochter	664
a.	Drempel van 10% in de moeder	664
b.	Kennisgevingsplicht en transparantie	665
c.	Sancties	665
d.	De regeling over de verkrijging van eigen effecten geldt aanvullend	665
e.	Opmerking: stroomopwaartse en stroomafwaartse participatie	666
3.	Kruisparticipaties tussen onafhankelijke vennootschappen .	666
a.	Drempel van 10%	666
b.	Kennisgevingsplicht – Verwervingsverbod	667
c.	Transparantie	667
d.	Sanctie	668

DEEL 8.
RECHTSVORMOVERSCHRIJDENDE NORMERING

Hoofdstuk 1.

Componenten van rechtsvormoverschrijdende normering	671
I. Inleiding	671
II. Opsomming	671
III. Grootte van vennootschappen en groepen	672
IV. Vennootschapsgroepen	673
A. Geen wettelijk uitgebouwd recht van de vennootschapsgroepen .	673
B. Definities uit het W.Venn.	677

Hoofdstuk 2.

Consolidatie	681
I. Evolutie en belang	681
II. Betekenis en nut van de geconsolideerde jaarrekening	682
III. Juridische aspecten van een geconsolideerde jaarrekening	683
IV. Toepassingsgebied	684
A. Ruim toepassingsgebied	684
B. Verticale consolidatie	685
C. Horizontale consolidatie	687
V. De geconsolideerde jaarrekening	688
VI. Het jaarverslag bij de geconsolideerde jaarrekening	689
VII. Mededeling, controle en openbaarmakingsverplichtingen van de geconsolideerde jaarrekening	689
VIII. Consolidatiemethoden	690
A. De integrale consolidatie	691
B. De evenredige consolidatie	691
C. Vermogensmutatiemethode	692
IX. Invloed van IAS/IFRS	692
X. Sancties	694

DEEL 9.

BOEKHOUD- EN JAARREKENINGRECHT EN CONTROLE

Hoofdstuk 1.

Normering inzake boekhouding	699
I. Bronnen van het Belgische boekhoudrecht	699
A. Het Belgisch positief recht	699
B. De Europese invloed	700

II.	Algemene beginselen inzake boekhouding.....	701
III.	Aanvullende regels voor een volledige boekhouding.....	701
IV.	Aanvullende regels voor een vereenvoudigde boekhouding.....	702
Hoofdstuk 2.		
	De jaarrekening.....	705
I.	Bronnen van het Belgische jaarrekeningrecht.....	705
II.	Toepassingsgebied.....	705
III.	Componenten van de jaarrekening en beginselen inzake de jaarrekening.....	706
IV.	Redactie en goedkeuring van de jaarrekening.....	710
V.	Neerlegging, openbaarmaking en sancties.....	713
Hoofdstuk 3.		
	Het jaarverslag.....	715
I.	Rekenschap over het beleid.....	715
II.	Toepassingsgebied.....	716
III.	Vorm en inhoud.....	716
	A. Algemeen.....	716
	B. Wet deugdelijk bestuur (art. 96 § 2 en 3 W.Venn.): meer omstandige informatie in het jaarverslag, en opname van een remuneratieverslag.....	718
IV.	Terbeschikkingstelling van de aandeelhouders en behandeling op de algemene vergadering.....	720
V.	Neerlegging.....	721
Hoofdstuk 4.		
	Controle.....	723
I.	Wettelijk kader: evolutie naar strenge professionalisering.....	723
II.	De verplichting tot benoeming van een commissaris (bedrijfs- revisor in de ondernemingsraad).....	725
III.	Taak van de commissaris.....	727
	A. Controle op de jaarrekening en op de geconsolideerde jaarrekening.....	727
	B. Het commissarisverslag.....	730
	C. Gewichtige en overeenstemmende feiten bij ondernemingen in moeilijkheden (art. 138 W.Venn.).....	732
	D. Occasionele taken.....	735
	E. Optreden ten aanzien van de werknemers.....	735

IV.	Statuut van de commissaris	737
A.	Benoeming	737
1.	Bedrijfsrevisoren: natuurlijke personen of rechts- personen met een vaste vertegenwoordiger	737
2.	Bevoegd orgaan tot benoeming: algemene vergadering	738
B.	Onafhankelijkheid	740
C.	Bezoldiging	742
D.	Termijn van drie jaar en ontslag	744
E.	Bevoegdheden van de commissaris	746
F.	College van commissarissen	751
G.	Aansprakelijkheid	751
1.	Gronden van aansprakelijkheid	751
2.	Begrenzing van de aansprakelijkheid	755
3.	Gronden van beëindiging van de aansprakelijkheid van de commissaris.	756

DEEL 10.

CONFLICTEN IN DE VENNOOTSCHAP

Hoofdstuk 1.

	Conflicten oplosbaar in de schoot van de vennootschap	759
I.	Conflicten in de raad van bestuur (NV)	759
II.	Conflicten naar aanleiding van of in de algemene vergadering	760
III.	Het vraagrecht	762
IV.	Individuele onderzoeks- en controlebevoegdheid	762

Hoofdstuk 2.

	Conflicten in de vennootschap, oplosbaar door een beroep op de rechter.	763
I.	Afbakening	763
II.	Procedures in kort geding met een impact op het bestuur van de vennootschap	763
A.	Algemeen: kort geding in vennootschapszaken	763
B.	Toepassingen in de rechtspraak	766
1.	Voorlopig bewindvoerder	766
2.	Gerechtigd sekwester	768
3.	Expert-bewaarnemer	771
4.	Lasthebber <i>ad hoc</i>	772
III.	Het vennootschappelijk deskundigenonderzoek	774
IV.	De geschillenregeling (uitsluiting en uittreding)	775
A.	Inleiding: het succesnummer van de conflicten	776
B.	Toepassingsgebied	777
C.	Het verschil tussen uitsluiting en uittreding	778

D. Vorderingen en tegenvorderingen.....	782
E. De gegronde redenen.....	782
1. Meervoud: gegronde redenen en geen vereiste van fout.....	782
2. Invulling van de open norm “gegronde redenen”.....	783
F. Bevoegde rechtbank.....	785
G. Prijsbepaling en peildatum.....	786

Hoofdstuk 3.

De gedwongen verkoop van effecten – De uitkoopregeling (art. 513 W.Venn.).....	789
I. Inleiding: nut van de uitkoop.....	789
II. Toepassingsgebied.....	790
A. De NV die publiek beroep doet of heeft gedaan op het spaarwezen (art. 513 § 1 W.Venn.): 95% en openbaar bod tot uitkoop.....	790
B. De NV die geen publiek beroep doet of heeft gedaan op het spaarwezen (art. 513 § 2 W.Venn.): 95%, openbaar bod tot uitkoop, weigeringsrecht van de minderheidsaandeelhouder....	791

DEEL 11.

ONTBINDING EN VEREFFENING VAN DE VENNOOTSCHAP

Hoofdstuk 1.

Ontbinding.....	795
I. Inleiding.....	795
II. Oorzaken van ontbinding.....	796
A. Ontbinding van rechtswege.....	796
1. Verstrijken van de duur van de vennootschap.....	796
2. Verwezenlijking of onmogelijkheid tot verwezenlijking van het vennootschapsdoel.....	798
3. Het overlijden van een vennoot of faillissement / gerechtelijke reorganisatie van een vennoot.....	800
4. Wegvallen van de zaakvoerder.....	802
5. Ontbreken van het pluraliteitsvereiste tijdens het bestaan – eenhoofdigheid – specifiek geval van de coöperatieve vennootschap.....	802
B. Gerechtelijke ontbinding.....	802
1. De gerechtelijke ontbinding om wettige redenen.....	803
a. Het ultieme redmiddel van dwingend recht.....	803
b. Wie kan de procedure instellen, en tegen wie?.....	805
c. Wettige redenen.....	807

d.	Vonnis	809
2.	Gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve vennootschappen	809
3.	Gerechtelijke ontbinding wegens daling van het netto-actief	811
C.	Vrijwillige ontbinding en ontbinding op verzoek van een vennoot	812
1.	De vrijwillige ontbinding: algemeen	812
2.	Bijzondere procedure bij vrijwillige ontbinding van NV, BVBA, CVBA, Comm.V, SE en SCE	813
a.	Het voorstel tot ontbinding van NV, BVBA, CVBA, Comm. VA, SE en SCE	813
b.	Staat van activa en passiva en controle van de staat van activa en passiva	813
c.	Informatie aan de aandeelhouders en controle van de externe wettigheid door de notaris	814
d.	Sancties bij ontbreken van de verslagen of bij misbruik van bevoegdheid	815
3.	Opzeg van een vennootschap van onbepaalde duur zonder rechtspersoonlijkheid of met onvolkomen rechtspersoonlijkheid	816
III.	Vereniging van alle aandelen in één hand in NV en BVBA (pro memorie)	817
Hoofdstuk 2.		
	Vereffening	819
I.	Inleiding: verschil tussen vennootschap zonder en vennootschap met rechtspersoonlijkheid	822
II.	De vereffening	824
A.	Behoud van de rechtspersoonlijkheid onder een bijzondere vorm	824
B.	Realisatie van het actief, aanzuivering van het passief en verdeling van het vereffeningssaldo	825
1.	Drievoudige taak	825
2.	Handelingen van de vereffenaar	825
3.	Samenloop	827
C.	Periodieke verslagplicht	828
D.	Jaarrekening en jaarlijkse algemene vergadering (art. 193 W.Venn.) en commissaris	829
E.	Het vereffeningss dossier	831
F.	Deficitaire vereffening	831

III.	De vereffenaar	832
	A. De benoeming van vereffenaars	832
	1. De suppletiefrechtelijke regel bij gebreke aan benoeming van vereffenaars: louter passieve vertegenwoordiging	832
	2. Benoeming van de vereffenaar	834
	3. De bevestiging van de benoeming van de vereffenaar door de rechtbank	835
	4. Handelingen van de vereffenaar tussen de benoeming en de bevestiging	840
	5. Weigering vanwege de rechtbank: de alternatieve kandidaat-vereffenaar	841
	6. Beëindiging van het mandaat van de vereffenaar	842
	B. De vereffenaar als orgaan van de vennootschap	843
IV.	Afsluiting van de vereffening	844
	A. Het plan voor de verdeling van de activa en de controle door de rechtbank van dit plan	844
	B. Verdeling van het vereffeningssaldo onder de aandeelhouders ...	848
	C. Neerleggen van de rekeningen en controle door de commissaris (bedrijfsrevisor, accountant)	849
	D. De algemene vergadering, het tot afsluiting bevoegde orgaan ...	850
	E. Gevolgen van de sluiting van de vereffening	851
	F. Ontbinding en vereffening in één akte	854

DEEL 12.

HERSTRUCTURERING: FUSIE, SPLITSING EN DE INBRENG VAN EEN ALGEMEENHEID OF VAN EEN BEDRIJFSTAK

Hoofdstuk 1.

Inleiding	859
-----------------	-----

Hoofdstuk 2.

Fusie	861
-------------	-----

I.	Binnenlandse fusie	861
	A. Begrip	861
	B. Basisvoorwaarden en gevolgen	861
	C. Soorten	863
	D. Procedure	865
II.	Grensoverschrijdende fusie	866

Hoofdstuk 3.	
Splitsing	869
I. Begrip	869
II. Basisvoorwaarden en gevolgen	870
III. Soorten	870
IV. Procedure	871
Hoofdstuk 4.	
Inbreng van een algemeenheid of van een bedrijfstak	873
I. Begrip	873
II. Procedure	873
DEEL 13.	
BIJKANTOREN	
Hoofdstuk 1.	
Begrip	877
Hoofdstuk 2.	
Openbaarmakingsverplichtingen	879
<i>Trefwoordenregister</i>	881